תוצר יצירתי שיתופי

תחום הדעת: תושבע בית חינוך ומשפחה

מהו תוצר יצירתי שיתופי?

במשימה זו התלמידים עובדים בצוותים ויוצרים יחד תוצר יצירתי מקורי העוסק בנושא, בסוגיה או בדילמה שבחרו מתוך האשכול הנלמד ובהיבטיו השונים.

התלמידים יעבדו בזוגות או בצוותים של שלושה תלמידים.

שלבי ביצוע המשימה

המשימה מורכבת משלושה שלבים:

שלב 1 – היכרות ותכנון:

- **היכרות עם המשימה -** התלמידים מכירים את המשימה, מבינים מה נדרש בה, מה הם הקריטריונים שעל פיהם יוערך התוצר הסופי, וצופים בתוצר לדוגמה. התלמידים נדרשים לאשר כי קראו את התוכן. תלמידים שלא אישרו את הקריאה בשלב זה, יידרשו לעשות זאת לפני שיוכלו להתקדם לשלבים הבאים.
- **תכנון:** חלק זה נועד לעזור לתלמידים להתארגן לקראת המשך העבודה. חלק זה אינו מוגש למורה לצורך קבלת משוב והערכה.
  התלמידים בוחרים יחד נושא או סוגיה או דילמה וכותבים שם לתוצר היצירתי. כל תלמיד בנפרד בוחר היבט אחר של הנושא שבו יתמקד; הם מתכננים את היצירה וכותבים בקצרה כיצד הם מתכוונים ליצור אותה. לאחר מכן התלמידים מנסחים ראשי פרקים, בוחרים מושגים רלוונטיים מתחום הדעת ובהתאם לאשכול הנבחר, מאתרים מקורות ומעריכים את רמת הרלוונטיות והמהימנות שלהם.

שלב 2 – טיוטה

התלמידים כותבים את טיוטת המשימה. ביצוע שלב 1, חלק התכנון, יעניק להם בסיס מסודר לכתיבת הטיוטה.

בטיוטה נכללים שם התוצר, תיאור הנושא/הסוגיה/הדילמה, שם ההיבט ותיאור ההיבט והפרשנות/העמדה/התובנה האישית של כל אחד מחברי הצוות, תצלום ותיאור של התוצר היצירתי, וכן

דו-שיח בין התוצר לבין ההיבט והפרשנות/העמדה/התובנה המוסכמת, בשילוב מושגים ומקורות כנדרש. בסיום השלב התלמידים מגישים את הטיוטה למורה לקבלת משוב והערכה מעצבת.

שלב 3 (ובו שני חלקים)

- **הגשה סופית:** משפרים את המשימה ועורכים שינויים נדרשים בהתאם למשוב המורה בשלב 2, ומגישים את התוצר הסופי למורה לקבלת משוב והערכה מסכמת.
- **משוב אישי:** כל תלמיד בנפרד מסכם את התהליך בשיחה עם בוט ייעודי.

התוצר

התוצר הסופי הוא תוצר יצירתי שיתופי ודף קטלוג מוזיאלי מקוון המציג אותו. הוא כולל רכיבים שיתופיים, שאותם מבצעים חברי הצוות יחד ורכיבים אישיים, שאותם מבצע כל תלמיד בנפרד.

בדף הקטלוג המוזיאלי נכללים:

1. **שם התוצר היצירתי (שיתופי)** – חברי הצוות יכתבו שם לתוצר שיש הלימה בינו ובין הנושא/הסוגיה/הדילמה, האשכול הנבחר והרעיון שהיצירה מבטאת.
2. **תיאור הנושא/הסוגיה/הדילמה (שיתופי) –** חברי הצוות יציגו את הנושא/הסוגיה/הדילמה שבחרו, לאחר קבלת אישור המורה, ובכלל זה את הרקע הדרוש להבנת ההיבטים והפרשנויות/העמדות/התובנות שיוצגו בהמשך.
3. **היבט ופרשנות/עמדה/תובנה אישית (כמספר חברי הצוות) (אישי)** – כל תלמיד יבחר היבט אחר של הנושא/הסוגיה/הדילמה, יציין את שם ההיבט, יציג אותו וינסח פרשנות/עמדה/תובנה אישית בנוגע להיבט זה.
4. **התוצר היצירתי (צילום + תיאור) (שיתופי)** – חברי הצוות יתכננו ויצרו יחד יצירה מקורית, שתשקף את התוכן המוצג בדף הקטלוג המוזיאלי הנלווה. הדף המוזיאלי יכלול הסבר על המאפיינים הפיזיים והחזותיים של התוצר.
   *צילום התוצר היצירתי יהיה קובץ בפורמט JPEG ובגודל של עד 2MB.
5. **דו-שיח (דיאלוג) בין התוצר היצירתי לבין ההיבט והפרשנות /העמדה /התובנה המוסכמת (שיתופי)** – חברי הצוות יסבירו כיצד היצירה מקיימת דו-שיח בין הנושא/הסוגיה/הדילמה, ההיבטים והפרשנות/העמדה/התובנה המוסכמת על כלל חברי הצוות, בהתייחסות לרכיבי התוצר.

6. **מושגים (אישי + שיתופי)** - התלמידים יציינו מושגים רלוונטיים מתחום הדעת ובהתאם לאשכול הנבחר, ישלבו אותם בתוכן המשימה **וידגישו (Bold)** כל מושג בטקסט.
7. **מקורות (אישי + שיתופי)** - התלמידים יצרפו את המקורות שעליהם התבססו, מלבד ספר הלימוד, וישלבו אותם בטקסט לכל אורך המשימה באמצעות מראי מקום.
8. **משוב אישי (אישי)** – כל תלמיד בנפרד ינהל שיחה עם בוט ייעודי. במהלך השיחה הוא יתבקש לבטא את הידע שרכש, להתבונן בתהליך הלמידה שעבר ולהציג את התובנות שגיבש במהלך המשימה.

על מושגים ומקורות

המושגים והמקורות במשימה נחלקים לשני סוגים: **אישיים ושיתופיים**. מושג או מקור **שיתופי** יכול לשמש את כל חברי הצוות ברכיבים השיתופיים של המשימה, ואילו מושג או מקור **אישי** משמש כל אחד מחברי הצוות בנפרד ברכיבים האישיים.

דגשים בנוגע למושגים

- על חברי הצוות לציין **ולהדגיש*** מושגים שיתופיים שונים כמספר חברי הצוות.
- על כל תלמיד לציין **ולהדגיש*** שני מושגים אישיים שונים.

כמו כן עליהם לציין ולהדגיש ערך/מושג שעזר לגיבוש הפרשנות/העמדה/התובנה האישית ולהסביר כיצד תרם לגיבוש הפרשנות/העמדה התובנה האישית.

*על התלמיד **להדגיש** (**Bold**) את המושג בטקסט כדי להקל את זיהוי השימוש במושג על פי הנדרש במחוון.

דגשים בנוגע למקורות

- על חברי הצוות להציג מקורות שיתופיים **שונים**, מהימנים ורלוונטיים, **כמספר חברי הצוות**, נוסף על ספר הלימוד.
- כל תלמיד בנפרד יציג **שני** מקורות אישיים **שונים**, מהימנים ורלוונטיים, נוסף על ספר הלימוד. על המקורות האישיים להיות **שונים מהמקורות השיתופיים**.

- על התלמידים למלא את הפרטים הנדרשים ברכיב ניהול המקורות בעבור כל מקור המופיע ברשימת המקורות, אישי או שיתופי, ולהסביר מדוע המקור מהימן ורלוונטי למשימה.
- על התלמידים לציין את מראה המקום בטקסט במיקום שבו נעשה שימוש במקור. לנוחות המורה המערכת תסמן באופן אוטומטי מקורות שלא נעשה בהם שימוש.
- לאחר הגשת השלב, ידרג המורה את רמת הרלוונטיות והמהימנות של כל מקור: רמה גבוהה, בינונית או נמוכה.
- בשלב הבא, לאחר קבלת המשוב וההערכה, יוכלו התלמידים לעדכן את רשימת המקורות ו/או את המידע עליהם וכך לשפר את דירוגם.
- על המורה להנחות את התלמידים להימנע משימוש במקורות שרמת הרלוונטיות והמהימנות שלהם דורגה כנמוכה.

דגשים של תחום הדעת

המשימה תהיה על רעיון גדול/נושא/סוגיה מהחומר הנלמד.
המשימה צריכה לכלול התייחסות לפחות משני פרקים שונים מתוך תכנית הלימודים
במשימה יש לכלול הפניות מדוייקות וציטוטים מדוייקים מהמקורות מתוך תכנית הלימודים
התמליל וההסכת יתייחסו לשני פרקים מתכנית הלימודים.
המקורות צריכים להיות מקורות תורניים ולא כל סוג מקור אחר. מקורות מספרות הקודש

חושבים עם בינה מלאכותית

במהלך ביצוע המשימה התלמידים **נדרשים** להשתמש בבוט מלווה הלמידה המוטמע במערכת. חשוב להנחות אותם להשתמש בו במהלך המשימה באופן מושכל, ביקורתי ואחראי, ולהדגיש כי האחריות לאיכות המשימה היא בידיהם.

השימוש בבינה מלאכותית במשימה יתבצע בהתאם לעקרונות האלה:

- **שואלים את הבוט:** התלמידים יכולים להיעזר בבוט כדי להבין את הנושא, לערוך סיעור מוחות, לארגן רעיונות או לאתר מקורות. להדרכה על ניסוח נכון ויעיל של פרומפטים אפשר לצפות ב-[קישור המצורף].

- **בודקים את המידע:** על התלמידים לבחון באופן ביקורתי את המידע והמקורות המתקבלים מהבוט, **לאמת את המידע** באמצעות מקורות מהימנים **ולבדוק את הרלוונטיות והמהימנות** של המקורות שהבוט מציע.
- **כותבים במילים שלהם:** על התלמידים לעבד את המידע שאספו ולנסח את המשימה בלשונם. התוצר צריך לשקף את הידע, ההבנה והחשיבה שלהם, ובכלל זה שילוב **והדגשה** של המושגים הנדרשים.
- **מציינים מקורות:** על התלמידים להוסיף מראי מקום לכל המקורות שעליהם התבססו – בין שאיתרו אותם בעצמם ובין שהציעה אותם הבינה המלאכותית והם אימתו אותם. את מראי המקום יש לשלב במקומות המתאימים לאורך המשימה.

חשוב: תוכן שיצרה בינה מלאכותית אינו יכול לשמש מקור במשימה. כלי הבינה המלאכותית יכול לסייע באיתור מקורות, אך התלמידים נדרשים לבדוק אותם ולהסתמך רק על מקורות רלוונטיים ומהימנים.

מיומנויות מרכזיות שהתלמידים ירכשו בעת ביצוע המשימה:

- אוריינות לשונית
- אוריינות מידע והערכה
- חשיבה ביקורתית
- חשיבה יצירתית

רעיונות לנושאים למשימה:

- "על לבבך" – יצר הטוב ויצר הרע
- איזו זוגיות אני מדמיין לעצמי לעתיד
- זכר ונקבה בראם ויקרא שמם אדם- שיר, יצירה
- הכתובה- כתיבת כתובה מאויירת עם איורים רלוונטיים
- כתיבת סיפורים קצרים על מחויבות סוגית
- הכנת מדריך לניהול נכון של הבית על פי היהדות